

COĞRAFİ DURUMU

Gaziantep ili Güneydoğu Anadolu Bölgesine dahil olup, Akdeniz Bölgesiyle, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin birleştiği noktada yer almaktadır. Güneyde Kilis ili ile komşu olan Gaziantep, doğuda Şanlıurfa'nın Birecik ve Halfeti ilçeleri Kuzeydoğuda Adıyaman'ın Besni ilçesi, Kuzeyde Kahramanmaraş'ın Pazarcık, batıda ise Osmaniye ili ve Bahçe ilçesi ile çevrilidir.

Antepkayakekiğinin yetiştiği alan kuzeyde, Adana - Gaziantep otoyolu, batıda Sam mezrası, güneyde Gaziantep şehri, doğuda Beylerbeyi beldesi ile çevrilidir. Arazinin deniz seviyesinden yüksekliği **850 m.**'den başlayıp Dülükbaba tepesinde **1250 m.**'ye çıkmaktadır.

YETİŞME ALANININ TOPRAK DURUMU

Alanın hakim toprak grubu **Organik Topraklardır**. İkinci hakim toprak grubu **Kahverengi Topraklardır**. Bunlara ilave olarak **Kahverengi Orman Toprakları, Kolüviyal Toprak Grupları** da bulunmaktadır.

TEHLİKE DURUMU

2001 yılında yayınlanan en son Uluslararası Doğa Koruma Kurumu listesinde **(IUCN Red List Categories (version3.1))** yeniden belirlenen kategorilere göre de, **10 km²**'den daha az yayılış alanı kapladığı için CR kategorisi içerisinde, ölçüt **(B2b)** alt kategorisine girmektedir. CR kategorisine göre durumu **"vahim"** grubuna giren türler eğer korunma tedbirleri alınmaz ise gelecekte yok olma tehlikesi altındadır.

**DOĞA
KORUMA
DERNEĞİ**

Tel: 0 532 670 83 58
E-Posta: dogakd@gmail.com
www.dogakorumader.bz.tc

Endemik Bir Bitkimiz ANTEPKAYAKEKİĞİ

Satureja aintabensis P.H. Davis

**DOĞA
KORUMA
DERNEĞİ**

Antepkayakekiği türü ülkemizde sadece **Gaziantep'de** yayılış göstermektedir. İlk defa 1865 yılında bölgeden toplanmıştır. Bitkinin günümüzdeki populasyonu oldukça küçük olup, arkeolojik yerleşim alanı içerisinde bulunması ve kekik olarak toplanma olasılığı nedeniyle nesli tehdit altındadır. Bu nedenle Uluslararası Doğa Koruma Kurumu Listesi (**IUCN Red List**) kategorilerinden CR (**Vahim= Çok Tehlikede**) kategorisinde yer almaktadır.

Bitki halen habitatında, 300 m. x 1000 m.'lik yayılış alanı ve yaklaşık 500 bireyden oluşan bir populasyona sahiptir.

ANTEPKAYAKEKİĞİ'NİN MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİ

Bitki çok yıllık, tabanda sert odunsu, çok gövdelidir. Gövdesi basit dallanmış, kırılğan, ince yapılı, **10 - 45 cm.** boyundadır. Tüylere geriye kıvrık ve diktir. Yapraklar açık yeşil, dikdörtgenimsi-çizgisel, **5-15 mm.** boyunda, **1-2 mm.** genişliğinde, sapsız, küt uçlu, kenarda düz, tabana doğru daralmış durumdadır. Tüylere kısa, yumuşak ve az sayıda, yoğun kırmızı renkli salgı noktalıdır. Çiçek durumu seyrek, Çanak yapraklar **2-4 mm.** uzunluğunda belirgin iki dudaklı, Taç yapraklar morumsu leylak, çiçeklenmenin başlangıcında beyaz renkli, **5-6 mm.** uzunluğundadır. Tohumu açık kahverengi, **1-1.5 mm.** boyunda, genişçe dikdörtgeni (fındıkçık) şeklindedir.

S. aintabensis türü çiçek durumunun seyrek olması ve çiçek kümelerinin birbirinden uzak olması ile Doğu Anadolu'da yayılış gösteren *S. macrantha* türüne benzemektedir. Ayrıca taç yaprakkorolla boyutları ve rengi açısından da, Türkiye'nin yaklaşık tüm bölgelerinde yayılış gösteren *S. hortensis* türüne yakındır. Fakat yetiştirme şekli, yaprak yapısı ve pedunkul boyutları ile diğer türlerden ayrılmaktadır. Çiçeklenme zamanı **Temmuz - Ekim** aylarıdır.

ANTEPKAYAKEKİĞİ'NİN YAYILIŞI

A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	
B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	B8	B9	B10
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10

Türün popülasyonu Gaziantep - Adana karayolu üzerinde, Gaziantep şehir merkezine **12 km.** uzaklıkta olup, mesire alanı içerisinde, Kaya mezarları çevresinde **0.3 km²** lik bir alanda yayılmış durumdadır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sadece Gaziantep İli'nde yetişen *Satureja aintabensis* (Antepkayakekiği) türü lokal bir endemik olup, ilk olarak **Hausknecht** adlı bitki araştırmacısı tarafından Gaziantep'ten 1865 yılında toplanmıştır.

HABİTAT VE EKOLOJİSİ

Bitkinin yetiştiği alan; yarı açık, seyrek küçük boylu çalılıkların oluşturduğu açık kalker kayalıklarda ve bir kısmı da Kızılcım ağaçları altındaki kalker kayalıklar üzerinde, **900-1250 m.** yükseklikler arasında yetişmektedir. Buradaki populasyonun boyutları yaklaşık olarak **300 m. x 1000 m.**'dir.

Antepkayakekiğinin yetiştirme ortamını paylaştığı diğer bitkiler ise şunlardır;

AĞAÇ VE ÇALILAR

Pinus brutia (Kızılcım),
Prunus divaricata (Çakal Eriği),
Quercus ithaburensis subsp. *macrolepis* (Palamut meşesi),
Crataegus orientalis (Alıç),
Amygdalus Arabica (Acı Badem),
Amygdalus lycioides var. *lycioides* (Acı Badem).

OTSULAR

Sanguisorba minor (Küçük çayır düğmesi),
Hypericum russeggeri (Binbirdelikotu),
Scrophularia xanthoglossa (Sıracaotu),
Cephalaria syriaca (Pelemir),
Centaurea virgata (Peygamberçiçeği),
Teucrium paederotoides (yer meşesi),
Ballota saxatilis (Nemnemotu),
Marrubium vulgare (Bozot),
Ziziphora capitata (Başlı dağ reyhanı),
Nepeta italica (İtalyan kedi nanesi),
Teucrium polium (Acıyavşanotu),
Thymus syriacus (Kekik),
Stachys pumila (Dağçayı),
Thymbra spicata (Zahter),
Ajuga chamaepitis subsp. *laevigata* (Mayasılotu),
Cuscuta planiflora (Küsküt),
Reseda lutea ssp. *lutea* var. *lutea* (Muhabbetçiçeği)'dir.